ANUL XV. Nr. 3 1 Februarie 1938

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREŞTI

REDACŢIA: Arhiepiscopia Bucureştilor Secţia culturală

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ

ABONAMENTUL: Pentru preoţi, diaconi şi instituţii 150 lei pe an; pentru cântăreţi şi paracliseri 100 lei.

ADMINISTRAŢIA: Arhiepiscopia Bucureştilor Secţia economică

CENTENARUL SEMINARULUI CENTRAL DIN BUCUREŞTI

CUVÂNTAREA I. P. S. PATRIARH MIRON

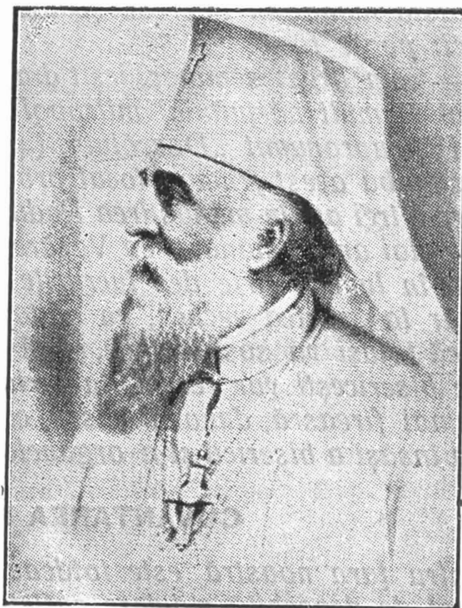
SIRE,

Iubiţi elevi şi ascultători,

„Precum în toate provinciile României, aşa şi în Muntenia, şcoalele bisericeşti şi teologice au fost cele dintâi aşezăminte de cultură nu numai profesională, ci mai presus de toate şi românească, deci cele mai vechi.

Intre aceste şcoale, seminarul teologic Central a fost deschis la 1836, în tinda istoricei biserici a mânăstirii nemuritorului meu înaintaş, mitropolitul Antim; şi a funcţionat vre-o 6 ani în curtea acelei mânăstiri devenită biserică de mir; dar pe care eu tocmai la împlinirea centenarului acestei şcoale, iarăşi am reînviat-o ca mânăstire cu 17 călugări, toţi absolvenţi ai liceului călugăresc dela Mânăstirea Cernica şi în frunte cu un învăţat călugăr, cu studii superioare teologice din ţară, din Franţa, şi din Anglia, ca stareţ. Ceilalţi îşi complectează studiile la cele 3 facultăţi de teologie din ţară.

Istoricul acestei şcoale, apărut din acest rar prilegiu, ne arată cum ea a dat ţării nu numai câteva mii de preoţi, între cari şi mai mulţi ierarhi, ci şi foarte mulţi valoroşi bărbaţi mireni, cari cu demnitate, rodnică, muncă şi de mare folos pentru neam, au ocupat înalte poziţii sociale în toate

I. P S. PATRIARH MIRON CRISTEA.

ramificaţiunile de funcţie obştească. Unii au devenit chiar savanţi cu renume mondial.

Faptul acesta este o vie dovadă, că în toate şcoalele secundare o instrucţie şi educaţie mai bisericească *a tineretului nostru este de cel mai bun folos pentru toţi*

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

intelectualii, deci și necesară. Deaceia prefacerea seminariilor noastre teologice pe baza unei noui programe de învățământ introduse anii trecuți, — în un fel de licee confesionale, *a fost un lucru foarte cuminte și practic. Acest sistem deoparte dă tinerilor, când au ajuns la oarecare* maturitate, *posibilitatea a se decide pentru cariera preoțească sau pentru o carieră laică, după îndemnul firesc al vocațiunii lor interne, ceiace până acum nu s'a putut face, silindu-se mulți a intra, — chiar de minori, — în cler pentru misiunea căruia nu aveau nici o aplicare sufletească, ceiace de sigur era un rău și personal pentru ei și pentru turma credincioșilor, încredințați unui păstor fără vocație de preot.*

Seminarul acesta — deși de multe decenii nu stă sub jurisdicția directă a bisericii — totuși, cel puțin prin unii din directorii săi a știut să păstreze cele mai bune și firești raporturi cu biserica și cu ierarhii locului.

Aceasta numai în interesul școalei și al bisericii poate fi.

Și — cum acest seminar, ieșit din ideea marelui și mult hărțuitului mitropolit Grigore IV, supranumit „Dascălul", (+1834), până să aibă acest frumos local propriu, a stat vre-o trei ani în mânăstirea Radu Vodă și vre-o doi ani în mânăstirea Văcărești; — și cum în lume foarte des lucrurile se întorc iar la „matca veche", eu nădăjduesc tare, că totuși va sosi vremea, când aceste școale bisericești vor reveni în jurisdicția nu numai firească, duhovnicească, ci și legală a însăși a bisericii și a organelor sale speciale, căci pare de neînțeles, ca alții, — ori cât de bine intenționați — și nu înseși organele bisericești anume pregătite pentru asta să recruteze, să instruiască, să supravegheze creșterea și selecționarea clerului ei după cerințele dictate de misiunea superioară a bisericii, care are trebuință nu de funcționari, cari să muncească pe o anumită plată — ci de apostoli cu râvnă, zel și hotărîre misionară: de a înfrunta orice nevoi și greutăți în drumul spre o țintă divină, de cel mai mare folos pentru credincioșii ei, deci și pentru țară și neam. — Bunele raporturi cu Onor. Ministeriu, care plătește cheltuelile acestor școale se pot menține tot atât de bine prin dispoziții de armonică conlucrare acolo, unde va fi necesar.

In această nădejde, mulțumesc — ca președinte al comitetului de aranjare a acestui centenar — Majestății Tale pentru strălucirea dată acestei serbări prin înalta prezență, ridicând nimbul școalei în fața țării, și mai ales deșteptând în sufletul numeroșilor elevi, demnitatea lor personală și mândria de-a se ști elevi a unei școale ocrotite de Augustul nostru Suveran, silindu-se astfel a o și absolvi cu succes bun și purtare lăudabilă.

In fine împărtășesc patriarhiceștile mele binecuvântări profesorilor și elevilor pentru o nouă muncă rodnică la intrarea într'un nou centenar; iar școalei însăși îi doresc încă multe centenare, ca să deie țării și bisericii sale multe generații de vrednici bărbați și preoți Amin".

CUVÂNTAREA MAJESTĂȚII SALE REGELUI

Pentru țara noastră este totdeauna un moment de deosebită ridicare sufletească, atunci când în istoria culturii ei putem număra un veac de activitate rodnică și creștinească, așa cum a fost aceea a Seminarului Central.

La începuturile lui a dus, împreună cu Colegiul Național „Sf. Sava", acea luptă atât de necesară pentru deșteptarea spiritului românesc și pentru probarea că se poate învăța și în limba poporului.

A trecut un veac de atunci și acum putem privi cu mândrie desvoltarea, înălțarea și întărirea spiritului românesc.

Astăzi această școală, care a fost menită să dea generații întregi de preoți, a trecut pe un nou plan: din ce în ce mai mult ea se îndreaptă spre acea idee de liceu confesional, lucru care poate în micul vechiu Regat nu era necesar. Astăzi însă, într'o țară mărită și în care celelalte confesiuni au un număr mare de credincioși, avem nevoia de a ridica și tineretul nostru într'o școală oblăduită de Biserică.

Această reformă o cred cu atât mai utilă, cu cât ideea de a lua un copil din frageda lui tinerețe și a-i zice că va fi un bun preot, era o erezie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

Preoția nu este numai un produs al învățăturii, ci este mai presus de toate un produs al credinței și al chemării sufletești. Nu în zadar în învățăturile și dogmele Bisericii preoția este o taină; și taină trebue să rămână, căci dacă ea nu este inspirată de puterea Celui de Sus, preotul niciodată nu va fi un adevărat slujitor al Altarului.

In această școală se vor pregăti acele suflete și se vor putea desvolta menirile și chemările.

Un veac a trecut — un veac rodnic — și am nădejdea că vor mai trece multe veacuri, mai frumoase, mai rodnice și mai înălțătoare, pentru binele țării noastre și al Bisericii strămoșești.

*

După terminarea cuvântărilor, M. Sa Regele și însoțitorii, conduși de păr. P. Partenie, au vizitat internatul seminarului.

D. prof. Victor Papacostea a înmânat M. S. Regelui primul volum din monografia seminarului Central, lucrată de d-sa și d. Regleanu, licențiat în teologie.

Apoi, în cancelaria cea mare a profesorilor, un cuib de străjere ale școalei de menaj „Elena Eraclide" a servit o gustare.

După aceea, în strigăte de ura, M. Sa a părăsit seminarul.

M. S. REGELE CAROL AL II-LEA.

DISCURSUL D-lui MINISTRU PETROVICI

D. prof. *I. Petrovici, ministrul educației naționale,* a rostit următoarea cuvântare:

«Un jubileu de o sută de ani, numărați de o instituție de cultură, în speță de o școală, este un lucru ce absolut nicăirea n'ar trece neobservat. Un veac de sforțări și de roade, de tribulații și de izbândă, un lung șirag de dascăli și de elevi, dintre cari unii au intrat poate în istorie, încununați de raze glorioase, — toată această desfășurare seculară, merită o recapitulație, în cadrul unei festivități.

Dar mai cu seamă pentru țara noastră un centenar de școală prezintă un interes deosebit.

O țară tânără e obiceiul să inspire oarecare neîncredere sub raportul valorii sale culturale, încât noțiunea de cultură pare indisolubil legată de ideia de vechime.

Desigur ar fi cu mult mai interesant la un popor, aceia ce va săvârși el de astăzi înainte, față de ceia ce a înfăptuit până acum. Însă operele viitoare nefiind palpabile și certe, criteriul valorificării se îndreaptă exclusiv spre frontul realizărilor trecute, așa că țările fără vechime culturală sunt uneori pe nedrept socotite aproape ca țări neculturale.

De aceia o școală cu vârsta de un secol, cu o fericită activitate, este pentru o țară nouă, ca a noastră, o mărturie dintre cele mai prețioase, un blazon autentic, — ași zice un steag de biruință al năzuinții noastre spre lumină, — sau ca să trag concluzia considerațiilor făcute mai înainte, o modestă dar reală armă de luptă pentru afirmarea unui activ de viață culturală, asupra căreia nimeni nu poate să închidă ochii.

Seminarul Central este o școală care a avut suflet deacapul, dovadă că a putut să trăiască și să se desvolte multă vreme, fără să aibă un corp potrivit.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

Cunosc peregrinările necontenite ale acestui seminariu, până în pragul secolului nostru, când a isbutit în fine, să se instaleze într'o clădire proprie. Adevărată metempsihoză a sufletului acestei școli de elită, prin încăperi felurite, când mai scunde, când mai spațioase, când mai centrale, când mai periferice, — dar rămânând în toată această rătăcire și în toate aceste întrupări deficitare, falnic, ager și întreg.

Puține școli ale țării se pot mândri cu o pleiadă de absolvenți mai strălucită, ca acest seminariu central. Și nu e vorba — după cum se știe — numai de elementele distinse care au înpânzit treptele ierarhiei bisericești. O seamă de savanți ,de profesori, de medici, de juriști, care au brăzdat de lumină bolta nației noastre, sunt ieșiți de pe băncile acestui seminariu, unde s'au împregnat de învățătură creștinească, dar nu de o învățătură care să dispreţuiască adevărul profan și să întoarne ochii de la lumea pământească, ci de creștinism comprehensiv și sănătos, care admiră creația divină, și nu vrea decât s'o încunune cu o geană de desinteresare și de idealitate, ce ridică pe om deasupra lui însuși.

Mă îndoiesc să iasă vreodată atâția creștini din laboratoriile științei, pe cât au ieșit oameni de știință dintre zidurile destinate închinării și educației creștine (aplauze).

Această educație a fost folositoare totdeauna, dar sunt epoci când ea capătă aspectul unei mântuiri: epocile de criză, de descumpănire, de negură și de haos. Aceste vremuri turburi nu le poate stăpâni știința naturii, ci numai hrana și disciplina sufletului, și nici controversele, ci îndreptarul sigur al moralei creștine, decât care filosofia n'a putut să făurească o formulă mai înaltă și mai nesovăitoare.

Știința naturii și — consecința ei — desvoltarea vertiginoasă a tehnicei, au fost adesea deplorate pentru rezultatele lor funeste și nimicitoare.

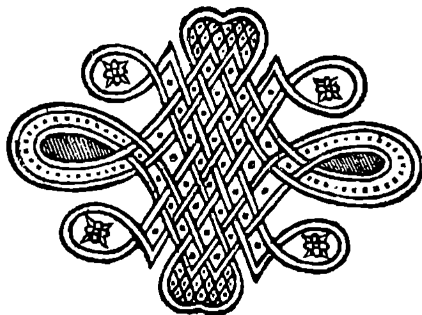
Dar vina nu este a mecanicei, că s'a desvoltat prea repede, ci a sufletului că a crescut prea încet. Educația creștină face tocmai aceasta: nu ne lasă striviți de împărăția materiei, ci dimpotrivă caută s'o domine. Este tocmai ce trebuie timpurilor sbuciumate și acelora ce și-au pierdut busola.

N'am vrut să zic cu aceasta că Seminarul este singurul tip de școală, necesar vremurilor noastre. Dar este de sigur unul dintre cele mai potrivite chiar abstracție făcând de rolul său profesional. Și cum altă dată școala aceasta teologică a procurat țării atâția specialiști de valoare, dincolo de cariera preoțească, astăzi ar putea să-i făurească cetățeni cu sufletul smerit și desinteresat, încadrați în disciplina statului, respectuoși de instituțiile țării, gata de sacrificiu pentru idealuri care depășesc egoismul și ambiția individuală.

Pe lângă tot ce-a produs odinioară gândul de ce-ar putea să înfăptuiască astăzi, această instituție centenară, îmi umple sufletul de nădejde și lumină.

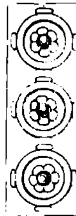
Recunoscător împrejurărilor care m'au făcut prezent la această sărbătoare, urez acestei școli istorice să se împletească mai departe cu evoluția și destinul nației noastre, iar la jubileul de 125 de ani să fie onorată de augusta prezență a aceluiaș Suveran, încărcat de slava unei domnii prospere, creatoare și îndelungate». (Aplauze).

(I. P. S. S. Patriarh a felicitat călduros pe d. ministru pentru cuvântarea ținuntă).

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

CERCUL PASTORAL CA MIJLOC DE CATEHIZARE A POPORULUI

Catehizarea poporului este o problemă care trebue să ne reţină atenţiunea într'un mod cu totul deosebit. Predica, rostită de fiecare preot în zilele de sărbătoare, desvoltând pericopa evanghelică sau viaţa sfântului este nesatisfăcătoare, în vremea de azi, pentru iniţierea şi întărirea credincioşilor în învăţăturile creştine. Căci este un fapt cunoscut de toată lumea, că poporul nostru este profund credincios, dar el este departe de a cunoaşte fundamentul credinţei sale, adică principiile învăţăturii creştine. Aşa se şi explică uşurinţa cu care mulţi s'au lăsat ademeniţi de secte, iar alţii trăesc un creştinism, în care amestecă o mulţime de practici superstiţioase.

Având în vedere acest fapt, precum şi asaltul formidabil pe care ni-l dau sectele şi curentele străine de neamul şi credinţa noastră, este vremea ca să se pună bazele unei *catehizări speciale a poporului.*

Este necesară această catehizare poporului nostru, pentru a-l face să cunoască mai de aproape învăţăturile creştine în care crede; este necesară pentru a-l imuniza împotriva contagierii cu învăţături străine de credinţa sa; este necesară pentru ca biserica să urmărească deaproape întreaga viaţă sufletească a fiilor săi; este necesară pentru a deştepta şi creea în credincioşii noştri o conştiinţă ortodoxă, a creea tipul ortodox, pe care încă nu-l avem.

A ne mărgini — în pastoraţie — numai la îndeplinirea îndatoririlor liturgice şi a neglija partea învăţătorească, însemnează a nu întrupa în noi deplinătatea preoţiei cu care ne-a învestit Mântuitorul Iisus Hristos. Preoţia noastră are două puteri şi îndatoriri în acelaş timp: a jertfi Trupul Domnului şi a învăţa poporul. A îndeplini numai pe una şi a neglija pe alta, însemnează a abdica voit dela îndatorirea noastră.

Problema catehizării poporului a fost desbătută pe larg în conferinţa misionară dela Buşteni. Concluzia a fost că Biserica, prin orga-

EDUCAŢIA RELIGIOASA IN ŞCOALA PRIMARA

Indrumări privitoare la predarea învăţământului religios în şcoala primară şi complimentară.

Religia, care prin esenţa sa are în faţă cel mai abstract obiectiv, divinitatea, iar ca scop de a forma buni creştini, conştienţi de ceea ce cred şi practicanţi a ceea ce mărturisesc, are nevoie a creia în sufletele micuţilor copii din cursul primar şi tinerilor din cursul complimentar, o stare de emotivitate religioasă, adică acele sentimnete religioase prielnice unei vieţi morale creştine active.

Deaceea religia trebue predată cu toată blândeţea, cu toată convingerea şi cu toată căldura sufletului, ca venind din partea celui mai blând om ce a fost pe pământ şi a iubit atât de mult pe copii: Dumnezeu-omul, Iisus Hristos. Căci ştiut este, că cei mai mari pedagogi ai lumii, au fost cei mai profunzi creştini, în cuvânt, în simţire şi în faptă, ca un Comenius, Pestalozzi, Basedow, Foerster, din pedagogia modernă, pe lângă sfinţii Părinţi din veacurile creştine primare, ce au realizat epoca de aur a simţirii şi a vieţuirii creştine.

Căci după cum creştinismul este viaţă creştină activă, asemenea religia creştină activă nu se poate opri în şcoală la definiţii şi memorizări teologice, ci trebue să încălzească sufletul copilului, pentru a creia acele stări sufleteşti, de trăire internă a vieţii religioase, spre a se putea exterioriza şi prin acţiuni creştine.

Deaceea religia impune dela început principiul educaţiei tuturor laturilor sufleteşti, prin:

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

nele sale, nu trebue să înceteze nici un moment de a urmări pe credincios: în familie, în școală ca tânăr, ca adult, ca bărbat, etc. S'a preconizat chiar o catehizare cu catalog, program, prezență, etc.

Până azi, încă nu am găsit modalitatea desfășurării acestei catehizări, deși în unele părți, s'a introdus sub forma ședințelor duminicale. O formă mai veche a acestei catehizări, care azi pare că este în stare de agonie, este «cercul pastoral» — reuniunea mai multor parohii, ai căror preoți, sub conducerea unui președinte, activează prin ținerea de ședințe în fiecare parohie odată pe lună, constând din oficierea sf. Liturghii, predici, conferințe, lecturi religioase și sfaturi. Experimentate cu deosebit succes la început, s'a ajuns cu vremea la constatarea, că în actuala lor organizare, mai ales în ceea ce privește ziua ținerii lor, nu duc la rezultate practice reale. Așa se și explică continua preocupare a Sf. Arhiepiscopii prin Secția Culturală, de a găsi modalitatea ca ele să reprezinte un valoros mijloc de propagandă religioasă.

Ultima decizie ca cercurile să se țină numai de patru ori pe an și anume în sărbătorile naționale este desigur o soluție, prin care se încearcă să se înlăture anumite rele, dar trebue să mărturisim sincer că este departe de a fi cea mai potrivită în împrejurările actuale. Este într'adevăr o necesitate de prim ordin să se organizeze cercurile pastorale dar trebue să se țină seama și de cei cari experimentează pe teren acest mijloc de propagandă religioasă și anume de preoții dela sate, nu numai de cei dela oraș, fiind o mare deosebire între condițiile de viață, mijloacele și cadrul de propagandă religioasă, ale unora și ale altora.

Privite în esența lor, cercurile pastorale reprezintă un minunat prilej de afirmarea preoțimii. Ele ne învață cu cisiunea. Ele ne mână, ca oarecând pe sfinții apostoli, să părăsim parohiile noastre și să mergem să întărim pe cei căzuți din alte părți. Ele creează o legătură sufletească între preoți, o continuă preocupare pentru slujbă, pastorație și problemele religioase la ordinea zilei. De altfel, aceasta a fost și intențiunea legiuitorului care a urmărit prin creearea lor două lucruri: în primul rând «să contribue la luminarea poporului și întărirea lui religioasă», și al doilea, să țină în permanentă legătură pe preoți cu învățăturile teologice dobândite în școală și să-i obicinuiască cu oficierea sfintelor slujbe și cu lupta împotriva diferitelor secte și curente străine.

Privite din acest punct de vedere, cercurile pastorale reprezintă un mijloc potrivit de propagandă religioasă și de întărirea legăturilor între preoți, mijloc de care nu ne putem lipsi cu ușurință, fiind absolut necesar.

Vechea lor organizare, prin aplicarea pe teren, prezenta prea multe lacune pentru ca să nu ducă în mod inevitabil la lipsă de rezultate. Slujba în sobor, care constituia una din părțile esențiale ale cercului pastoral, care prin frumu-

---

educația intelectuală creștină, educația religioasă și educația morală creștină, adaptându-se la vârsta elevilor, atât ca programă analitică, cât și ca metodă de predare. Fără a fi separate una de alta, cele trei aspecte ale educației creștine, formează un tot unitar în ora de religie din școală.

Aceasta s'a avut în vedere din partea legiuitorului, când s'a stabilit ca «învățământul religios moral să se predea în localul școalei, în două ore pe săptămână, de către preotul parohiei» (Art. 61 din Legea învățământului primar). Iar autorul moral al acestui articol de lege, privitor la învățământul religios în școala primară, a afirmat că înalta autoritate bisericească a Bisericii ortodoxe române, Sf. Sinod, «are datoria de a creia în țară acel sentiment religios, care este strâns legat de sentimentul moral».

In sprijinul acestei idei, s'a stabilit că «învățământul religios în școala primară este în aceste timpuri, când moralitatea laică se dovedește incapabilă de a da chiagul sufletesc societății, ca o necesitate de neînlăturat [1]). Iar pentru realizarea acestui gând așa de înțelept educarea sufletească a poporului, legiuitorul a amintit că la programa analitică să se evite mulțimea definițiilor teologice memorizate, și să se aducă «pâinea vieții, isvorul acela curat, din care pleacă orice moralitate». Să se aducă prin programa analitică a învățământului religios, elevilor de curs primar evanghelia și ceea ce este mai frumos în ce au sris Sf. Părinți, ceea ce este mai înalt în poezia religioasă», să li se citească din aceste isvoare copiilor, «pentru a se duce acasă, cu un sentiment pe care nu-l vor uita niciodată» [2]).

Acestea sunt principiile ce au călăuzit alcătuirea acestei programe analitice la religie și

1. Monit. ofic. etc.
2. Ibid., p. 2720.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

setea ei putea avea o reală înrâurire asupra credincioșilor, nu s'a putut realiza niciodată în toată măreția ei. Și aceasta din cauza distanțelor prea mari între parohii, precum și a nevoilor religioase cari se ivesc în acea zi în fiecare parohie, cari făceau ca preoții să întârzie și să vie pe rând, sustrăgând astfel atenția credincioșilor și stricând armonia slujbei.

Deși regulamentul prevede pedepse precise pentru absențele nemotivate, niciodată și de nimeni *nu s'au aplicat,* [1]) pentru ca să se creeze în sânul preoțimii conștiința că nu se poate absenta așa după bunul plac al fiecăruia.

Lipsa de continuitate între ședințele pastorale face ca ele să se șteargă din mintea credincioșilor, dela an la an, nemai prezentând mare atracție. Adăugăm la aceasta și diversitatea subiectelor, care rămân în majoritatea cazurilor la discreția președintelui și care de multe ori nu au legătură cu viața spirituală a satului.

Răul cel mai mare, care se cauza prin ținerea acestor ședințe Duminică dimineața, este desigur lipsirea parohiilor de slujba duminicală. Această lipsă este atât de mare și atât de mult simțită de credincioși, încât în nici un caz nu putea fi înlocuită cu slujba dintr'o singură parohie unde se ține ședința cercului, chiar dacă am admite prin absurd că s'ar realiza acea măreție a slujbei în sobor. Cu alte cuvinte, o parohie care intră în alcătuirea unui cerc de 10-12 parohii este lipsită de slujbă timp de 10-12 Duminici pe an, pentru a avea o singură dată o așa zisă slujbă în sobor, cu preoți veniți pe rând, la diferite ore. Se înțelege de la sine pierderea spirituală a credincioșilor lipsiți atâta vreme de sfânta Liturghie. Adăugăm la aceasta și nevoile spirituale ale fiecărei parohii, care se pot ivi în această zi: botezuri, cununii, împărtășiri etc., pentru ca să se vadă că ținerea ședințelor în zilele de Duminică dimineața nu duce la foloase reale pentru viața spirituală a credincioșilor.

Cum trebuesc reorganizate cercurile pastorale, pentru ca pe deoparte să fie menținute mai departe, iar pe de alta să se țină seama și de nevoile religioase ale fiecărei parohii?

a) Să se țină tot Duminica, dar nu până în masă ci după amiază, pentru ca să nu se mai lipsească nici un sat de sfânta Liturghie.

Duminica rămâne sărbătoarea cea mai potrivită pentru ținerea lor, pentrucă este sărbătoarea prin excelență a poporului nostru, în care nu-și îngădue nici un fel de muncă, pe când în alte sărbători mai obicinuește să facă așa zisele «clăci».

In ceeace privește sărbătorile naționale, trebue să mărturisim că poporul nostru nu le ține. La Tedeumul din zilele naționale nu numai că nu vine poporul, dar nici autoritățile comunale nu binevoesc să ia parte. Poporul nostru n'a ajuns încă, din lipsa de cultură, la acea înaltă

N. R. 1. Pedepse s'au aplicat acolo unde am fost informați. Dar ne bucurăm că a ajuns și Preoțimea noastră să recunoască necesitatea sancțiunilor.

---

tot după aceste principii trebue călăuzită și metoda de predare a învățământului religios la copiii de curs primar și complimentar. Vom căuta deci mai departe să expunem elementele, de care trebue să țină seama preotul catehet la ora de religie.

I. *Educația intelectuală.*

Prin cunoștințele religoase ce se predau copiilor, se va urmări, nu atât de mult memorizarea, cât mai ales stările sufletești, de simțirea creștină și dorința de a realiza anumite fapte frumoase creștinești. Deaceea vom căuta să ținem seama de principiul psihologic, intuitiv și de cel hristocentric.

A. In ceea ce privește *principiul psihologic,* materia la religie pe clase, a ținut seama de vârsta copilului, și de cunoștințele pe care le poate avea, iar nu de ordinea cronologică a evenimentelor biblice. Astfel elementele Vechiului Testament s'au lăsat pentru clasa III a învățământului primar, întrucât copiii vin cu cunoștințe mai multe despre Domnul Hristos, decât despre personagiile biblice ale Vechiului Testament. In predare se va ține seamă de acest principiu. Grija cea mare dela început trebue să fie cu elevii clasei I a cursului primar, ținându-se seama de fondul lor psihologic religios, cu care vin din familia părinților. Deaceea în predare se va ține seama de principiul elementelor din programă, plecându-se dela cunoașterea părinților, către noțiunile religioase mai abstracte, cum este ideea de Dumnezeu, Părintele tuturor, spre a se putea trece la rugăciunea Tatăl nostru. Acest principiu a călăuzit alcătuirea programei, și în ceeace privește rânduirea lecțiilor în prima parte a clasei I, când copiii neștiind să citească, vor folosi imaginile explicate prin istorisiri. Iar istorisirile în ceea ce privește buna purtare, vor trebui să fie cât mai ușoare de înțeles și cu idei din cercul de cunoștințe ale copiilor la această vârstă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

concepție de neam, care face ca zilele naționale să fie păzite cu aceeași strictețe ca și cele religioase. In zilele naționale lucrează la fel ca și'n celelalte.

b) Fiecare parohie să țină ședințe duminicale, [2]) de două ori pe lună, iar cercul să se țină în cadrul acestei ședințe, nefiind altceva decât desvoltarea în mare a acesteea.

c) Subiectele ședinței cercului pastoral să fie o continuare a acelora desvoltate de preotul local în ședințele duminicale anterioare.

Programul ședinței va consta:

a) Dintr'un scurt serviciu religios-uniform în întreaga eparhie: Binecuvântare, ectenia mare, troparul crucii, Tatăl nostru, încheere — sau printr'o cântare în comun cum este «Cu noi este Dumnezeu».

b) Poezii religioase recitate de copii de curs primar.

c) Pericopa evanghelică, din care se va extrage ideia principală desvoltată sub formă de conferință și aplicată la nevoile spirituale ale satului respectiv.

d) Cetirea vieții sfântului din acea zi.

e) Cetire din Sf. Scriptură începând cu V. Testament și explicații.

f) Explicarea învățăturilor creștine, îndeosebi cele atacate de sectanți: venerarea sfinților, a Născătoarei de Dumnezeu, rugăciunile pentru morți, sfânta cruce, apa sfințită, sf. taine, sf. Tradiție etc.

g) Știri și fapte diverse din ziare și reviste, aplicate la viața de toate zilele.

h) Lectură din operile scriitorilor creștini contemporani.

Acesta ar fi programul ședințelor duminicale din fiecare parohie, ca și al cercurilor pastorale, cu deosebirea că ședințele cercului au mai multă înrâurire în inima și mintea credincioșilor, prin prezența unui număr mai mare de preoți. *Reușita ședinței cercului ar fi deci în funcție de activitatea pe care o desfășoară fiecare preot în parohia sa.*

Prin acest sistem se realizează următoarele:

a) Slujbă duminicală în fiecare parohie.

b) Continuitate între ședințele religioase din fiecare parohie, credincioșii știind că la o anumită ședință duminicală vor veni în mijlocul lor mai mulți preoți.

c) Unitatea subiectelor, ele fiind o continuare în fiecare parohie.

d) Puternică înrâurire în viața spirituală a fiecărei parohii.

e) Adâncă convingere în sânul preoțimii a necesității și valorii misiunii.

f) Stimul între preoți spre a fi la înălțime cu pregătirea enoriașilor în ședințele duminicale anterioare.

N. R. 2. Acesta este esențialul. Să întărim mai întâi parohia, cu activitatea săptămânală, iar cercul să vină să întărească o acțiune existentă și continuă.

Acest principiu se va urma treptat după vârstă și cu celelalte clase, la religie.

B. Invățământul intuitiv.

La primele clase ale învățământului primar și unde va fi nevoie și la învățământul complimentar, se vor folosi imagini în manualele de religie, ținând seama mai mult de geniul iconografiei ortodoxe. Astfel la prima parte a clasei I la religie, în loc de text, se folosesc imaginile religioase în ordinea programei analitice, explicându-se de către cel ce predă.

Se vor folosi apoi tablourile religioase ce se găsesc în școală, ca material intuitiv din partea Casei Școalelor. Se vor folosi deasemenea icoanele ortodoxe din Biserici, obicinuindu-se elevii cu cunoașterea persoanelor ce reprezintă. Faptul că iconografia ortodoxă înfățișează Biblia Vechiului și Noului Testament și o parte din sfinții Mucenici și Părinți bisericești în imagini, trebue folosit de preotul catehet, prin vizitarea interiorului Bisericii în acest scop special, explicându-se elevilor imaginea.

Obiectele și vestmintele sacre, ca și anumite cărți de ritual, este bine să fie explicate elevilor la Biserică în mod sumar, privindu-le în față, iar nu prin simple isotrisiri și desenuri la școală.

Lecturile alese din Sf. Scriptură, din Sf. Părinți, din cărțile religioase ale Bisericii, au darul deasemeena de a sprijini o intuiție religioasă interioară a anumitor idei creștine, prin această prezentare în mod intuitiv și amănunțit în legătură cu ideile expuse. Lecturile însă dacă pot folosi, pot să plictisească, când se abuzează de ele și nu se aleg pericopele cele mai potrivite pentru înțelegerea elevilor.

Istorisirile religioase la anumite subiecte, ce nu pot avea material intuitiv pentru simțurile exterioare, trebuesc făcute cu multă căldură și apropiate de realitatea cunoștințelor posedate,

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

Pentru aceasta este însă nevoe și de anumite condiții și anume:

a) Necesitatea absolută ca fiecare preot să activeze intens în parohia sa în cadrul ședinței duminicale.

b) Cercurile să fie limitate la 6 parohii [3]), spre a se putea ține 2 ședințe în fiecare parohie, concentrate pe distanța cea mai mică posibil.

c) *Să se aplice cu strictețe pedepsele prevăzute în regulament,* celor cari absentează. Absența să nu se admită decât în cazuri excepționale.

d) Să se țină seama la înaintări și transferări de activitatea fiecărui preot desvoltată, atât în cadrul ședințelor duminicale în parohie, cât și în acelea ale cercului pastoral.

Din cele spuse mai sus, reese într'o largă măsură importața și necesitatea cercului pastoral, atât ca mijloc de catehizarea poporului, cât și ca mijloc de afirmarea și creerea unității, sufletești între preoți. De aceea prin reorganizare trebue să se urmărească întărirea cercurilor pastorale.

PREOTUL GH. IORDACHESCU

N. R. 3. In ținuturile muntoase și deluroase numărul parohiilor participante a fost micșorat.

spre a se creia o intuiție psihologică religioasă.

Hărțile geografice deasemenea vor putea fi folosite, acolo unde avem nevoie de explicări la anumite localități. Astfel harta țării sfinte (Palestina), harta Asiei Mici, a vecinătăților mării Mediterane, harta țării cu localitățile mânăstirești, pot fi folosite la lecțiile de religie care cer aceasta.

C. Principiul hristocentric.

Evanghelia fiind cununa de preț a Creștinismului, întrucât cuprinde viața, minunile, patimile și învățăturile Mântuitorului Hristos, este necesar să fie în centrul învățământului religios. Evenimentele biblice anterioare și posterioare Domnului Hristos, pot să-și păstreze în mod permanent legătura cu centrul Creștinismului, care este Domnul Hristos. Deaceea Vechiul Testament la cl. III nu mai începe cu facerea lumii, și celelalte evenimente în ordine cronologică, ci ține seamă de cele mai apropiate evenimente în legătură cu Mântuitorul Hristos, și anume începe cu profețiile Vechiului Testament referitoare la venirea Domnului Hristos, înaintând apoi treptat către începuturile Vechiului Testament.

Deaceea la predarea lecției de religie se va ține seama și ca substrat psihologic al firului lecțiilor, de această permanentă legătură a elementelor biblice cu persoana Mântuitorului Hristos. Aceasta ajută la firul unității învățământului religios, evitându-se împrăștierea, care îngreuiază și înțelegerea noțiunilor.

Iar pentru învățământul complimentar, utilizarea Noului Testament, cu lecturi rânduite în legătură cu ideia centrală a lecției de religie, este absolut necesară. Căci este o adevărată binefacere pentru poporul nostru, să-l obicinuim din școală și în atmosefera credinței noastre strămoșești, a utiliza cu respect și evlavie cartea Sf. Scripturi, cercetându-o cu drag, dar sub

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

„HAI LA CĂMIN!"

CĂMINUL PAROHIAL DELA BISERICA CĂRĂMIDARII DE JOS

E minunată opera de asistenţă socială pe care o fac preoţii, pretutindeni în ţară, dar mai cu seamă în Capitală.

Şi în nicio altă parte n'a prins mai mult acţiunea binelui, ca pe teren creştin, unde intervine dinamismul milei şi al dragostei evanghelice.

De ceeace a realizat în această privinţă vrednicul preot dela Cărămidarii de jos, Gheorghe Păunescu, noi ne-am mai ocupat adeseori în ziar şi nu cred să fie pentru nimeni necunoscut că acel cartier se poate mândri cu una din cele mai pozitive realizări de ordin creştin, în domeniul asistenţii sociale.

Grupul edilitar din acel colţ al Capitalei, un edificiu impunător lângă o biserică din vremuri bune, n'a rămas numai o realizare urbanistică. Dimpotrivă, în câţiva ani s'a ajuns prin stăruinţă şi dor de mai bine, la un focar de cultură populară, care s'a dovedit atât de trebuitor, în vremea noastră, într'un cartier de muncitori şi de oameni nevoiaşi.

Dealtfel, în multe părţi ale Bucureştilor, mila creştină care a activat împreajma bisericii, a făcut adevărate minuni: a întors o muncitorime pe care curentele subversive o duceau spre stânga, acolo unde îi era şi credinţa în care se născuse.

La Cărămidarii de jos, cucernicul părinte Păunescu, a cărui minte nu încetează să caute cât mai multe căi, ca să facă bine celor mulţi, adaugă la opera sa creştină, o nouă realizare. Umblând prin parohia sa, a băgat de seamă că copiii muncitorilor săraci cresc în neagră mizerie. Ba, ceva mai mult: ziua, când mama şi tata pleacă la lucru, micuţii rămân singuri în frig, fără supraveghere, fără ajutor. Şi pentru părintele Păunescu s'a pus o problemă: cum îşi pregătesc lecţiile, în frig, copiii de şcoală...

A pregătit deci, în căminul său, o sală, la subsol, a aşezat mese lungi, a făcut cald şi a chemat acolo pe copii să-şi facă lecţiile, omeneşte.

Astfel, am putut vedea zilele trecute, peste 80-100 de copii, de şcoală şi mai mici, cari vin zilnic după amiază şi învaţă la căldură, lecţiile pentru a doua zi. Ajutorul a mers mai departe: împreună cu doamnele din comitet şi cu câţiva binefăcători cu stare, s'a hotărît, ca după lecţii, copiii să aibă ceai şi o gustare.

Aci, la adăpostul milei creştine, se înţelege, nu vin numai copii de şcoală. Unii au fraţi sau

---

îndrumarea preotului. Cercetarea cuprinsului Noului Testament, la locurile indicate şi lectura individuală a elevilor în auzul tuturor, în special a părţilor tendenţios interpretate de sectanţi, este cel mai ales prilej intuitiv pentru întărirea conştiinţei ortodoxe a tineretului nostru şcolar, prin împărtăşirea directă dela primul isvor al credinţei noastre strămoşeşti: Sf. Scriptură. Folosind Noul Testament cu grijă şi dându-se astfel anumitor ore de religie la învăţământul complimentar, caracterul de şcoală biblică, preotul catehet rezolvă implicit una din esenţialele îndatoriri de ordin misionar.

II. *Educaţia religioasă.*

Educaţia religioasă se face paralel cu instrucţia religioasă în ora de religie, şi suplimentar la Biserică, când este timpul fixat pentru aceasta. Sentimentul de milă creştină şi de iubire pentru aproapele, poate fi creiat în mod sublim printr'o instrucţie religioasă îngrijită şi simţită.

In afară de corpul lecţiei de religie, pot contribui la educaţia religioasă a elevilor: rugăciunea dela ora de religie; rugăciunea comună dimineaţa la intrarea în şcoală şi la ieşire; cântarea creştină dela ora de religie; participarea la cultul divin, în special la Sf. Liturghie în Biserică; mărturisirea şi împărtăşirea cel puţin la Crăciun şi la Paşti înainte de vacanţe.

Fiecare elev să-şi poată avea o mică cărticică de rugăciuni, care să conţină şi răspunsurile corale ale Sf. Liturghii, pentru a înlesni urmărirea cultului divin.

Este de dorit ca în fiecare Duminică şi sărbătoare legală, în mod alternativ, corpul didactic să însoţească elevii la Sf. Liturgihe în Biserică, unde pot să le conducă şi cântarea pe o voce, dela locul stranei.

Cu alte cuvinte, atmosfera de credinţă şi evlavie creştină, trebue să devină o obicinuinţă

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

surori mai mici şi, neputând să-i lase singuri acasă, cei mai mărişori îi iau cu ei la cămin.

In ce priveşte Capitala, acest lucru e un mare adevăr şi istoria nu-l va trece cu vederea.

Părintele Păunescu tipăreşte de câtva timp şi o mică foae a căminului: «Hai la cămin!», în care se vede regulat cine ajută această frumoasă operă.

Orice cuvânt adăugat strică. Faptele vorbesc din destul.

N. GRECU

CANTINA SĂRACILOR

DIN PAROHIA „PATRIARHUL MIRON“ DIN CAPITALĂ

Incă din anul 1934, funcţionează în parohia Patriarhul Miron, din Capitală, o cantină pentru hrana săracilor. Cantina aceasta a fost înfiinţată de C. preot paroh N. Iordanescu, ajutat de un comitet de doamne, cu ocazia sfinţirii bisericii «Sf. Maria». Fiecare doamnă face de serviciu într'o zi, iar d-na Maria Pr. N. Iordanescu ia parte în toate zilele pentru o mai bună orânduire.

Se menţine din mila creştinilor şi din ajutorul dat de primăria sect. IV Verde. Zilnic se dă hrana la un număr de 50-100 persoane. Se dă hrană deasemeni şi celor bolnavi şi săraci care sunt acasă.

Un frumos exemplu pentru c. preoţi.

Cantina săracilor din parohia „Patriarhul Miron“.

la elevi. Nu se va abuza însă de timpul cât pot sta elevii în Biserică, spre a se produce desgust de serviciul religios şi nici nu se va încuraja făţărnicia, care poate descuraja elementele bune. Programa analitică la fiecare clasă, dă prilejul aplicării acestor principii de educaţie religioasă.

III. *Educaţia morală creştină.*

Adâncirea ideii religioase în conştiinţa copiilor şi aşezarea ei în atmosfera caldă a sentimentului religios, simte nevoia de a fi fructificată prin acţiuni şi deprinderi creştineşti.

Deaceea începând cu cl. I, unde lecţiile 9-17 au ca obiectiv tema bunei purtări, trebue să tindem a trezi dorinţa în sufletele elevilor de a săvârşi fapte creştineşti. De fapt fiecare lecţie de religie trebue pusă în legătură cu realitatea vieţii ce ne înconjoară, şi în special cu cercul şi mediul în care se află elevii pe care-i instruim, spre a-şi da seama mai bine de nevoia aplicării la viaţă a preceptelor morale creştine.

Momentul psihologic al aplicării la viaţă, ce se impune a fi accentuat la fiecare lecţie de religie, trebue să se concretizeze, potrivit principiului şcoalei creştine active, în acţiuni creştine, pornind dela atitudini psihice religioase, până la înfăptuiri văzute. Deaceea cultivând sentimentul de milă creştină, de iubire pentru aproapele, de iertare, de dreptate şi stimulând pe elevii cei buni, trebuesc sprijiniţi eleviii pe clase, ca în atmosfera lor de libertate şi de iubire, sub supravegherea autorităţii noastre, dacă se poate mai mult simţită decât văzută să se asocieze la acţiuni, de binefaceri în şcoală la Crăciun şi la Paşti înainte de vacanţe.

Astfel învăţământul religios aplicat în şcoală poate împlini gândul înalt al legiuitorului, întărind credinţa strămoşească în sufletul tineretului, animând sentimentul religios, şi creind o conştiinţă morală, ce poate fi de mare sprijin pentru viitorul Neamului.

CONSILIER.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

CRONICA INTERNA

MISIONARE

Activitatea cercului pastoral „Raciu“ Protopopiatul Circ. II-a Găeşti Dâmboviţa

Cercul pastoral Raciu, compus din preoţii: M. Stoica Raciu, Gh. N. Popescu Picior-de-Munte, I. Popescu Saţa, St. Popescu Sperieteni, R. Bănică Mislea şi I. Tomescu-Cobia şi-a încheiat lucrul anului 1937.

Adunarea credincioşilor şi a tineretului nostru din parohia Cobia Jud. Dâmboviţa.

Activitatea sa, efectuată de cei şase preoţi nelipsiţi dela şedinţe, acompaniată de cei 11 cântăreţi, au semănat pe unde au purces, din sămânţa duhovnicească a sf. Evanghelii, stârnind în sufletele credincioşilor, chemarea sfântă «Veniţi la minte toţi cei obidiţi». Şedinţele pastorale, prilej de înfrăţire creştină, prilej de recreaţie sufletească, au fost pentru creştinii amărîţi de nevoi şi griji, oaze binefăcătoare în pustiul deşănţatei politici; şi de aci îmbărbătaţi şi înviorați creştineşte umpleau bisericile satelor lăudând şi binecuvântând pe Dumnezeu. Ansamblul soborului de preoţi în vestminte de sărbătoare, uniformizarea serviciului divin şi armonizarea cântărilor, făceau un tot uniform demn de o adevărată evocare a Sf. Duh. Momente fericite au fost pentru noi când ici colea câte un bătrân cu coatele pe strană, cu ochii ficşi spre crucea ce străjue sf. Altar, să exclame «Doamne minunate sunt lucrurile tale». Corul cântăreţilor, adesea completat cu studenţi de toate nuanţele, cu intelectualii satelor, şi mai ales cu d-nii învăţători, cum şi copii de şcoală şi premilitari, ne duceau cu gândul la glasul psalmistului «Toată suflarea să laude pe Domnul». Predicile preoţilor, bine studiate, bine întocmite (fiecare având-o scrisă sau plan), făceau ca acest tablou dumnezeesc să aibă adevărata viaţă. Bătrânii preoţi Banică şi Tomescu, cu duh părintesc de evlavie creştină, alături de tinerii cu aprofunzime teologică, Pr. Ştef. Popescu, M. Stoica şi Gh. N. Popescu, par adevăraţii semănători, ce cu toată inima şi cu toată nădejdea de a aduna de unde a semănat, sădind în inimi —Cuvântul Domnului.

Conferinţele noastre cari s'au ţinut în mare parte în biserică, iar câteva publice la şcoală

Preoţii cercului pastoral „Raciu“ din Circ. II Găeşti.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

și la Căminul Cultural, ca cea dela Raciu, au fost ținute mai mult pentru lămurirea creștinilor asupra sf. Liturghii, sf. Taine și diferite servicii bisericești.

Am avut deplina mulțumire că adesea publicul a înțeles cele spuse și chiar ne-a remarcat strădania noastră ca d. Invăț. Georgescu-Suța și d-l Profesor C. Ionescu-Olt la cercul dela Cobia, unde, la ședința intimă ne-a conferențiat despre «Știință și religie și despre sf. giulgiu al Mântuitorului Hristos» pe care d-sa l-a văzut în străinătate. Deasemeni s'au mai ținut și conferințe cu caracter național și antirevizionist.

Tot în cadrul cercului s'a oficiat procesiune pentru ploae, nelipsind conferința despre «Pedeapsa lui Dumnezeu» pentru necredință.

La Sperieteni s'a sfințit clopotul bisericii, cumpărat prin osteneala tânărului preot, care a înnoit întreaga biserică. In fața unui public numeros Pr. Popescu-Suța, vorbește despre «chemarea clopotului în biserica ortodoxă».

La Picior-de-Munte unde s'a pus piatra de temelie a școalei în prezența autorităților în frunte cu d-l prefect Irimescu, Pr. Gh. N. Popescu vorbește despre «Lumina la sate».

Ședințele noastre intime s'au ținut de obiceiu în casele preotului unde se discutau subiecte variate ca: «Cronica faptelor bisericești» cărți și reviste apărute, predarea religiei în școala primară (lecție), etc.

Dela ședințele cercului nostru au fost nelipsiți d-nii învățători cărora și pe această cale le aducem mulțumiri de colaborare; căci fratele Essau, cum zicea un preot odată, are acelaș drum de parcurs ca și noi. Și dacă nu vom merge amândoi cu aceiaș dragoste, zadarnică truda noastră izolați.

Cu desfășurarea lucrului nostru ici, colo, s'au împărțit broșuri și iconițe în valoare de peste 200 lei din cei 850 lei colectați. Parte din cărți au fost date cu plată. De remarcat, mare lucru s'ar înfăptui cu colportajul, dar parohiile noastre sunt bântuite de câțiva ani de lipsă, și pe lângă aceasta se adaugă și nepăsarea administrației satelor față de lucrarea noastră.

PROISTOS PR. M. I. STOICA

PASTORALE

Consfătuiri pastorale

In ziua de 21 Octombrie 1937, a avut loc adunarea generală a preoților din protopopiatul II Budești Ilfov, în conferință protopopească anuală, în sala de ședințe a protoieriei Budești Ilfov.

Inainte de deschiderea ședinței preoțimea in corpore, în frunte cu P. C. Protopop au mers la catedrală unde s'a oficiat un Te-Deum de către preoții: Totolici-Jilava, V. Mihăiescu-Mierlari și Dobre C. Florea-Luica. Apoi au mers cu toți în sala de ședințe.

Aici printr'o vibrantă cuvântare P. C. Protopop a deschis ședința la ora 9 a. m., arătând scopul pentru care au fost chemați cucernicii preoți aci. P. C. Protopop a citit apoi în fața tuturor ordinea de zi, insistând asupra fiecărui punct în parte și invitând totdeodată pe Cucernicii preoți să ia parte activă la discuții, ca astfel să se poată desprinde concluziunile logice.

Primul punct în ordinea de zi este:

I. Problema catehetică și școalele catehetice.

P. C. Protopop arată că pe lângă săvârșirea cultului divin, ierurgii și predică, preotul are și îndatorirea canonică de a se ocupa și de catehizarea enoriașilor săi. Această îndatorire este neglijată în protopopiatul nostru. De această problemă creștină se ocupă în deaproape P. S. Arhiereu și Vicar al Sf. Patriarhii, Irineu Mihălcescu, care prin mine Vă atrage atenția și cu această ocazie asupra acestei capitale probleme de misionarism ortodox.

Eu propun ca să se înființeze, pentru catehizarea și exercitarea preoților cari doresc, două școli catehetice: una la parohia Vidra unde se vor grupa preoții din împrejurimi și alta la Oltenița, ca apoi acești preoți versați să poată fi concentrați în parohiile unde pericolul sectar e mare.

Se înscriu apoi la cuvânt:

Preotul Naumescu-Copăceni cere ca aceste școli să fie făcute pe teren practic, nu teoretic. Intreabă apoi cine va fi însărcinat cu îndrumarea acestor preoți cari urmează cursurile.

Pr. Andreescu-Oltenița crede că sunt inutile aceste școli, atâta vreme cât avem teren școala primară.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

Pr. I. Popescu-Tânganu cere ca unul dintre preoţii cari a participat la conferinţa dela Buşteni să dea relaţii despre modul de funcţionare a acestor şcoale.

Pr. Dumitrescu-Gălbinaşi ca preot participant la conferinţa dela Buşteni dă ample relaţiuni despre modul de funcţionare a acestor şcoale în Teleorman.

Pr. Popa-Ciocoveni spune că aceste şcoale sunt costisitoare pentru preoţi şi că ar trebui să le urmeze numai preoţii dela parohiile unde există pericol sectar.

Pr. V. Mihăiescu-Mierlari, arată că sectanţii atacă cu exemple din viaţa preotului şi este deci necesară prezenţa altor preoţi în parohia sa.

Pr. Dobrescu I. Dacă preotul este compromis nimeni nu-l va putea reabilita.

Pr. Arsenie-Vidra, cere ca aceste şcoale să fie făcute la cercurile pastorale în şedinţa de după amiazi.

Pr. Gagiu-Chiselet, crede că nevoia înfiinţării acestor şcoale se simte din cauză că preotul nu şi-a făcut datoria de a predica. Dacă fiecare preot va predica în Biserica sa, ar fi scutit de această cheltuială pentru a urma şcoala catehetică.

P. C. Protopop. Ordinul Inaltei Chiriarhii este ca să se înfiinţeze aceste şcoale. Aceste şcoale catehetice sunt pentru preoţi aparte şi pentru enoriaşi în parohie aparte. Ele sunt necesare şi pentru preoţi căci, neocupându-se, preoţii au uitat catehetica. Aceste şcoale sunt benevole, urmând a fi frecventate numai de acei preoţi cari vor şi au dor de muncă.

Pr. Popescu-Dobreni, cere ca instrucţiunile cari urmează să fie date în aceste şcoale să fie date la cercurile pastorale, pentru a scuti pe preoţi de o cheltuială în plus.

Pr. Laurenţiu Berbescu-Bobeşti Glina, arată că întrucât aceste şcoale sunt benevole este inutilă discuţia asupra greutăţilor materiale pe care le invoacă unii dintre vorbitori. Ele rămân un bun prilej pentru selecţionarea elementelor preoţeşti, selecţionare cerută aproape în toate congresele şi conferinţele preoţeşti. Cere apoi închiderea discuţiunii asupra acestui punct din program.

Pr. C. Protopop, face apel la preoţii cari doresc să se înscrie la aceste şcoale, să se înscrie de acum. Se trece apoi la al II-lea punct din ordinea de zi:

II *Cercurile pastorale.*

P. C. Protopop arată importanţa acestor cercuri în desfăşurarea activităţii misionare a preotului. Indeamnă apoi pe cucernicii preoţi să lucreze conştiincios în aceste cercuri pastorale, pentru ca la orice eventuală inspecţie preoţii să nu fie surprinşi nepregătiţi.

Pr. Dobrescu întreabă: când trebue să se ţină aceste cercuri, Dumineca, sau sărbătorile celelalte.

P. C. Protoiereu spune că fixarea itinerariului cercurilor pastorale a rămas la latitudinea preşedinţilor de cercuri pastorale.

Se trece apoi la al III-lea punct din ordinea de zi:

III. *Predarea învăţământului religios în şcoala primară.*

P. C. Protopop arată că această iniţiativă aparţine I. P. S. Patriarh şi personal ţine ca ea să se realizeze cu cât mai multă scrupulozitate. Şcoala primară oferă preotului cel mai fertil mediu de catehizare. Cunoştinţele religioase şi deprinderile imorale pe cari le va căpăta copilul în această fragedă vârstă îi vor rămâne neşterse din sufletul său tot restul vieţii sale.

Pr. Gagiu-Chiselet întreabă: cine face inspecţie la predarea învăţământului religios.

P. C. Protopop spune că inspectarea predării învăţământului religios se face numai de organele de control Bisericesc. Revizoratul şcolar constată numai dacă preotul predă sau nu religia.

Pr. Sima cere ca la formarea corurilor religioase cu copii de clasele primare să participe şi cântăreţii. Ei trebuesc obligaţi, atunci când nu vin de bună voe.

P. C. Protopop cere ca să se semnaleze cazurile când cântăreţii nu vor să ia parte la formarea corurilor religioase şi ei vor fi pedepsiţi. Preoţii cari sunt în cauză să se prezinte peste o săptămână când se ţine conferinţa cântăreţilor în prezenţa d-lui I. Popescu Pasărea şi să facă în conferinţă această propunere.

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

CRONICA I. P. S. PATRIARH ŞI ARHIEPISCOP AL BUCUREŞTILOR.

13 Ianuarie 1938. I. P. Sf. Patriarh a prezidat şedinţa consiliului central bisericesc.

14 Ianuarie. I. P. Sf. Patriarh a prezidat prima şedinţă a „Eforiei centrale a mânăstirilor înzestrate" şi în acelaş timp a Eforiei „Sfintelor mânăstiri Neamţu—Secu".

Şedinţa aceasta a avut loc în palatul Sf. Patriarhii. Delegatul ministerului cultelor a fost d. P. Roşianu, inspector general. S'au discutat problemele în legătură cu înzestrarea mânăstirilor din ţară.

20 Ianuarie a prezidat şedinţa sinodului permanent la care s'au rezolvat probleme curente.

25 Ianuarie a prezidat şedinţa consiliului aşezămintelor I. C. Brătianu, unde s'a dat seamă de activitatea şi situaţia acestei instituţiuni culturale pe anul 1937.

26 Ianuarie, a prezidat, în palatul Sf. Patriarhii, conferinţa P. P. C. C. Protoerei din cuprinsul eparhiei Bucureştilor. Cu acest prilej s'au discutat diferite chestiuni de ordin administrativ — bisericesc, misionar-cultural şi economic financiar. I. P. S. S. Patriarh a dat noui îndrumări necesare bunului mers al treburilor în cuprinsul arhiepiscopiei Bucureştilor.

30 Ianuarie. A participat la serbarea centenarului seminarului teologic central din capitală, serbare care a fost onorată şi de prezenţa augustului nostru suveran, M. Sa Regele Carol II.

V. DUDU

CRONICA EXTERNA

Polonia. Studenţii teologi români bursieri ai statului polon locuesc la Varşovia într'un cămin studenţesc dotat cu tot ceiace este necesar în vremurile actuale unei astfel de pepiniere de viitori îndrumători ai poporului pe calea cea dreaptă. Guvernul polon a arătat cea mai mare solicitudine faţă de aceşti doi bursieri români.

In afară de îndatoririle lor şcolare, studenţii teologi ai acestui cămin se manifestă adeseori fie în sala lor de conferinţe fie în afară. In cămin ei ţin şedinţe săptămânale la cari conferenţiază cine voeşte; nimeni nu este silit s'o facă, dacă nu poate din diferite motive. După terminarea conferinţei, se face critica subiectului tratat. In timpul acestor discuţii contradictorii, fiecare dintre cei prezenţi, caută, la rândul lui, să contribue cu o nouă gândire, sau chiar cu o scânteie de gândire, personală, la clarificarea problemelor puse. Un amănunt interesant, în legătură cu aceste conferinţe, este următorul: din spirit de emulaţie, fiecare conferinţă este retribuită, şi eu, ca student sărac, mi-am acoperit, adeseori multe din cheltuelile mele, datorită tocmai zloţilor pe cari-i primeam, imediat după terminarea conferinţei, dela cancelarie.

Pe lângă studenţi conferenţiază şi profesori universitari de pe la diferite facultăţi pentru a întregi cunoştinţele generale ale studenţilor. In toate aceste manifestări se vede grija sinceră pe care-o are guvernul polon în educarea cetăţenilor ei, indiferent de origină, în spiritul naţional pentru a fi de folos naţiunii căreia aparţin.

Şi animatorul acestui cămin este d. Dr. Z. Zagorowski, delegatul ministerului cultelor polon, care se face—cu o adâncă înţelegere părintească — tuturor toate, pentru ca fiecare să fie mulţumit şi să poată lucra în pace.

V. DUDU

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro

Rusia Sovietică. In gara Nicolae Paloma a fost căutat, pentru o chestiune foarte urgentă, preşedintele filialei asociaţiei ateiste locale. După multă trudă el a fost găsit într'o biserică unde primea sfânta împărtăşanie. Iată o nouă dovadă de trăirea religiei în Rusia şi de faptul că a ocupa o funcţiune în cadrele militante ateiste nu este totdeauna un criteriu pozitiv că ocupantul îşi însuşeşte şi crezul. (Паст. Дѣло, nr. 37; 1937, Sofia Bulgaria).

Religiunea a început să pătrundă până şi în Kolhozuri (gospodăriile colective), o nouă creaţie sovietică pentru fericirea mujicului nenorocit.

Sunt oameni în vârstă pe cari îi preocupă problemele religioase cu toată năstrujnicia oficialităţii faţă de ei. Alături de bătrâni, există organizaţiuni tinereşti la ale căror şedinţe se citeşte sf. Scriptură în mod regulat. Pe lângă biserici s'au înfiinţat „asociaţiuni muzicale bisericeşti" şi „asociaţiuni politice" cari în realitate sunt conduse de preoţi şi slujesc în interesul religiei pe care o trăesc împreună cu obiceiurile păstrate din vechime. Astfel în provincia Rostov, după terminarea slujbei religioase, au loc mese comune, în curtea bisericii, date de credincioşi ca în primele începuturi ale creştinismului, dovadă vie că biserica trăeşte. Dar creştinii se roagă prin sfintele locaşuri pentru odihna sufletelor nu numai a celor dragi ai lor ci şi a „contrarevoluţionarilor" ucişi de Stalin. In faţa autorităţilor, rugătorii aceştia apar ca „agitatori antisovietici" şi împotriva lor sunt prevăzute pedepse grele, până la execuţie, [1]) cu toate că în capitolul 124 al noii constituţii sovietice, atât de trâmbiţate, pentru ca să inducă în eroare pe uşor crezători, cetim următoarele, referitor la religie: „Libertatea cultelor religioase ca şi libertatea propagandei antireligioase, se recunoaşte tuturor cetăţenilor fără nici o deosebire". (Комсомолская Правда, 15 August, 1937, Moscova; Паст. Д ло, nr. 30, 1937, Sofia).

1) (Гласник, nr. 20, 1937; Sremski-Karloviţ Jugoslavia).

V. D.

CĂRŢI

ARHIEREUL Dr. VENIAMIN POCITAN PLOEŞTEANU: Biserica ortodoxă română din America. Episcopia misionară Preţul 50 lei.

Inainte de încheerea anului trecut, Prea Sfinţitul Vicar Veniamin, al Sf. Patriarhii, a dat la lumina tiparului încă o carte de mare valoare, adăogând încă o verigă lanţului de lucrări pe care P. S. Sa le oferă — aproape periodic — publicului. Lucrarea de faţă se ocupă de biserica ortodoxă română din America, furnizând toate datele pe care cititorul doreşte să le ştie: primii români în America, atât în Statele-Unite precum şi în Canada, viaţa spirituală de acolo, apoi primele începuturi de organizare bisericească — sfârşind cu înfiinţarea episcopiei misionare şi cu situaţia prezentă.

Prin felul cum este alcătuită, prin clişeele numeroase din text şi prin documentele pe cari autorul le aduce în această chestiune, lucrarea de faţă merită toată atenţia preoţimii Sf. Arhiepiscopii.

I. D. L.

INFORMAŢII

Alegerile eparhiale în urma amânărilor comunicate prin presă, se vor face la următoarele date: pentru clerici Marţi 22 Martie, iar pentru mireni Marţi 27 Martie 1938. Procedeul se orientează după regulamentul cel nou, ţinându-se seamă de ordinul circular din Apost.-Circ. din 8/15 Decembrie 1937 şi de ord. circular Nr. 262/938 publicat în Apostolul Circular Nr. 1-2 din 1-15 Ianuarie a. c.

SUMAR:

Centenarul seminarului Central din bucureşti . . . . * * *
Cercul pastoral ca mijloc de catehizare poporului . . . . Pr. Gheorghe Iordăchescu
Educaţia religioasă în şcoala primară Consilier
Hai la Cămin . . . . N. Grecu
CRONICA INTERNĂ: — Misionare. — Pastorale. —
CRONICA EXTERNĂ: — Polonia. — Rusia Sovietică. — Cărţi. — Ioformaţii. —

BUCUREŞTI. — TIP. CĂRŢILOR BISERICEŞTI. — C. 151/938

https://biblioteca-digitala.ro / https://bibsinod.ro